

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ: Hodnocení technologické úrovně svozových vozidel a způsob nakládání se směsným a komunálním odpadem

Zadavatel:

Vysoké učení technické v Brně

Název VZ:

Zajištění svozu a likvidace komunálního
a nebezpečného odpadu VUT v Brně

K VEŘEJNÉ ZAKÁZCE

- Širší společenské zájmy:**
Ekologicky šetrná řešení byla zahrnuta do hodnocení
- Hodnocení:**
Aspekty odpovědného zadávání: technologická a emisní úroveň vozidel, způsob nakládání se směsným a komunálním odpadem
- Druh řízení:**
nadlimitní veřejné zakázka

Vysoké učení technické v Brně je veřejná vysoká škola univerzitního typu a v současnosti nabízí studium na osmi fakultách a třech vysokoškolských ústavech. Studenti mohou získat kvalitní vzdělání v široké škále oborů od technických, přírodovědných, přes ekonomické až po umělecké. Významnou část aktivit VUT tvoří výzkum a vývoj, který probíhá zejména na půdě výzkumných center. Univerzita má pět vlastních vědeckých center, a kromě toho se společně s dalšími univerzitami a vědeckými institucemi podílí i na činnosti dvou center excelentního výzkumu.

Zakázku na [pravidelný svoz komunálního a nebezpečného odpadu](#) připravovalo v roce 2019 jako nadlimitní, se smlouvou na dobu neurčitou. Po průzkumu místního trhu s odpady (cca 2 – 3 možní dodavatelé) a teoretických východisek se oproti předešlé veřejné zakázce zadavatel soustředil na kvalitativní kritéria hodnocení s důrazem na environmentální aspekty. Rozhodl se hodnotit **technologickou úroveň vozidel a současně způsob nakládání se směsným a komunálním odpadem** (ostatní typy odpadů zadavatel považovali za vytříbené technickou specifikací, která byla standardně rozčleněna na základní tříděné složky: plast, papír, sklo a směsný komunální odpad, v případě menz také bioodpad). Vzhledem k tehdejší ustálené situaci na trhu s odpady zadavatel zvolil smlouvu na dobu neurčitou se standardní výpovědní dobou, která

„Věděli jsme, že máme v rukou téma, které chceme zpracovat s využitím nejlepší dosavadní praxe a na kterém si můžeme vyzkoušet aplikaci některých doporučení Evropské komise – **kritéria EU pro zelené veřejné zakázky na nákup služeb v oblasti odpadů.**“

dává oběma stranám možnost smlouvu vypovědět, pokud se změní ekonomická situace pro jednu či druhou stranu. Zvýšení operativnosti svozu v kontextu přidávání/ubírání sběrných nádob v jednotlivých lokalitách bylo docíleno tzv. vyhrazenou změnu závazku. Při přípravě zadávacích podmínek zadavatel využil mimo jiné i metodiky Evropské komise.

Způsob hodnocení

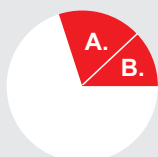
Před nastavením systému hodnocení proběhl průzkum trhu, na základě kterého bylo evidentní, že v rámci města Brna se do využití komunálního odpadu nabízí zapojení brněnské spalovny, která využívá komunální odpad k výrobě páry, horké vody a elektrické energie a to bez využití fosilních paliv.

Hodnotící kritéria a jejich váhy:

1. Nabídková cena: 50 %

2. Technologická úroveň vozidel: 30 %

dále rozděleno do dvou subkritérií:

A. Vybavení svozových vozidel technologií sloužící k redukci skleníkových plynů:

60 %

V tomto subkritériu zadavatel hodnotil poměr svozových vozidel kategorie N2 a N3 (dle přílohy Vyhlášky č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích) vybavených alespoň jednou z níže uvedených technologií k počtu svozových vozidel příslušných kategorií, které budou dodavatelem využívány pro svoz odpadu v požadovaných svozových lokalitách:

- Vozidla vybavená technologií Plug-in hybrid
- Vozidla vybavená vysokotlakým přímým vstřikováním zemního plynu (CNG)
- Plně elektrická vozidla
- Elektrická vozidla na bázi vodíkových palivových článků

B. Emisní třída svozových vozidel:

40 %

V tomto subkritériu byl hodnocen poměr svozových vozidel kategorie N2 a N3 splňujících emisní normu EURO VI. k počtu svozových vozidel příslušných kategorií, které budou dodavatelem využívány pro svoz odpadu v požadovaných svozových lokalitách.

1. Způsob nakládání se směsným komunálním odpadem:

20 %

Hodnocen byl poměr mezi dvěma způsoby nakládání se směsným komunálním odpadem, a to mezi spalováním a jiným způsobem, přičemž tento poměr je sledován pouze u svozových lokalit zadavatele. Nejvíce bodů v tomto hodnotícím subkritériu získal účastník, který se směsným komunálním odpadem bude nakládat jeho spalováním ve spalovně v nejvyšším poměru vůči jinému způsobu nakládání s odpady. Spalování bylo pro účely tohoto zadávacího řízení považováno za neekologičtější formu nakládání s komunálním odpadem.

Přestože v Brně existuje v oblasti svozu všech požadovaných kategorií odpadu konkurenční prostředí cca 2–3 dodavatelů schopných veřejnou zakázku v požadovaném rozsahu realizovat, zadavatel obdržel pouze jednu nabídku. V hodnotícím kritériu „Způsob nakládání se směsným komunálním odpadem“ se účastník zavázal k 100 % spalování odpadu. V rámci hodnotícího subkritéria „Emisní třída svozových vozidel“ účastník nabídl, že všechna svozová vozidla kategorie N2 a N3, kterými bude realizovat svoz odpadu, splňují emisní normu EURO VI. Požadavek na využití technologií dle doporučení Evropské komise se ukázalo v rámci této zakázky jako hudba budoucnosti – ze všech svozových vozidel kategorie N2 a N3 není ani jedno vybaveno technologií sloužící k redukci skleníkových plynů. Z průzkumu trhu však zadavatel věděl minimálně o jednom dodavateli, který disponuje vozidly vybavenými CNG, ten se však zadávacího řízení nakonec nezúčastnil.

Nastavení kontrolních mechanismů a pružnost změn v průběhu plnění

Dodržení hodnocených parametrů zajišťuje smlouva – poskytovatele zavazuje dodržovat vybavení svozových vozidel na takové technologické úrovni, jaká byla předmětem hodnocení, nebo lepší. Stejný mechanismus platí i pro způsob nakládání se směsným komunálním odpadem, tedy 100% spalování. Zadavatel může výzvou požadovat doložení splnění těchto povinností, přičemž tato povinnost není sankcionována, protože obecně zadavatel není zastáncem přílišného sankcionování jako „motivačního“ prostředku pro dodavatele. Zvýšení operativnosti přidávání/odebírání sběrných nádob v závislosti na aktuálních potřebách zadavatele je docílen tím, že všechny ceny za jednotlivé typy sběrných nádob byly považovány pro všechny lokality zadavatele jako ceny jednotkové a pro všechny lokality stejné. V případě potřeby se následně pouze přidává/odebírá sběrná nádoba v konkrétní lokalitě, která již má svou jednotkovou cenu stanovenou na základě výsledku zadávacího řízení. Je to rozdíl oproti standardnímu nastavení zakázek podobného předmětu plnění, kdy je systém hodnocení ceny nastaven ve formátu cena/nádoba/lokality tzn. ve chvíli, kdy se například přidává jiný typ nádoby do lokality, ze které doposud svážen nebyl, vyvolává to potřebu aplikace změny závazku ze smlouvy. Nastavením systému jednotkových cen pro typy sběrných nádob bez ohledu na lokalitu svozu zadavatel tomuto problému předešel. Ze strany dodavatelů nezazněl na tento koncept nastavení nabídkové ceny žádný dotaz ani v průběhu zadávacího řízení ani v průběhu průzkumu trhu.

Ve smlouvě je standardně nastavena vyhrazena změna závazku u cenových ujednání jako inflační doložka, a doložka zvýšení zaručené mzdy pro příslušnou kategorii prací. Vzhledem k měnící se situaci v odpadovém hospodářství v poslední době (změna legislativy, nárůst cen za zpracování odpadu apod.) je možné, že časem dojde k požadavku dodavatele na navýšení ceny za svoz z důvodů jiných, než dovoluje a uvažuje smlouva, a to z důvodů objektivních a nepředvídatelných. Vyhrazené změny jsou však posuzovány ze strany orgánu dohledu velmi přísně.

Vize zadavatele

„Vnímáme, že vyšší míra recyklace je aktuálním trendem a jedním z aspektů odpadového hospodářství je i omezení jeho produkce – o to se můžeme snažit v rámci veřejných zakázek na jiné předměty plnění a vnímáme tento trend v obecné rovině chování na úrovni zaměstnanců i součástí. Zakázka na likvidaci již vzniklého odpadu je tedy jedním z prvků, které navazují na širší souvislosti přesahující zakázkovou agendu. V teoretické rovině lze posílit kontrolní mechanismus svozů, např. požadavkem na přesné vážení odpadu či jinou formou digitalizace, nicméně tyto požadavky se v současné době ukazují jako nepřiměřené možnostem trhu nakládání s odpady, případně jako natolik nákladné, že jejich aplikace je prakticky nerealizovatelná v prostředí veřejného zadavatele. Za úvahu stojí případné sdružování zadavatelů s podobným nadstandardním požadavkem na přesné vážení odpadu, kde by se dalo využít úspory z rozsahu a takový způsob nakládání s odpady by už mohl být pro dodavatele rentabilnější a současně ekonomicky přijatelný pro sdružené zadavatele. Vzhledem k tomu, že se intenzivně zabýváme aplikací metody Best Value Approach, rádi bychom tuto metodu aplikovali například právě na zakázce na svoz odpadu. Jsme si však vědomi toho, že se jedná o relativně malý a omezený trh takže by bylo nutné ještě zvážit a zanalyzovat, zda by aplikace této metody, která je časově velmi náročná ve vztahu k velikosti relevantního trhu, byla účinným a efektivním nástrojem pro výběr dodavatele. Každopádně naše zkušenosti se zakázkami BVA ukazují, že kvality lze skutečně tímto způsobem a touto metodou dosáhnout.“

Ing. Martin Vyklický, vedoucí odboru veřejných zakázek, VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ